

Factors for the success of public policy implementation of the integrated economic and social upgrade project per sub-district 1 sub-district 1 university (university to sub-district) building a glass root for the country) in the area of Khok Klang Subdistrict Phanom Dong Rak District Surin.

Athimat Permpoon¹ & Wichian Promkaew²

Received	Reviewed	Revised	Accepted
26/06/2022	30/06/2022	04/07/2022	05/07/2022

Abstract

This research article aims to study the management and success factors of public policy implementation of the project to enhance the economic and social integration of each sub-district, 1 sub-district, 1 university (university to sub-district). building a glass root for the country) in the area of Khok Klang Subdistrict Phanom Dong Rak District Surin The researcher has designed and developed the research process. starting from the study of the theoretical framework with document research by reviewing the literature and related research to synthesize the content of the content. and to examine the study of ideas for credibility and weight to lead to analysis. After that, an exploratory conceptual framework was studied with a pilot study. The researcher has selected the target group. Obtained by selective selection 34 people. It is an informal in-depth interview with people who have direct experience. and those involved in the management and success factors of the project (Kenaphoom, Sanya, 2014C, p. 13-32) To extract lessons or take off experiences in management and the success factors of the project which is the study of concepts from the fundamental theory Then make a theoretical conclusion. with rational thinking techniques by means of integrating a variety of methods From the research results, it was found that 1) Project management By appointing an operational committee, planning work, assigning work, coordinating operations in the area with other departments, supervising, monitoring work by field visits

¹ Surindra Rajabhat University, Email- 29.chian@gmail.com

² Surindra Rajabhat University, Email- 29.chian@gmail.com

.....

and reporting results. and 2) the success factor of public policy implementation, the project to enhance the economy and society by integrated sub-district, 1 sub-district, 1 university (university to sub-district) building root for the country) consisting of 6 factors as follows: 1) target factor for solving the poverty problem of the community 2) factor for the target population and coverage 3) factor for work and activities in the community Problem solving 4) Technology factors used 5) Factors involved in the agency 6) Factors about roles and duties of the organization or group of organizations that are responsible for the main and and 7) operational factors and changes occurring. This is a factor that affects the success of driving the policy into action.

Keywords : Success Factor, Public Policy, Integrated Subdistrict Economic and Social Upgrading Project, 1 Subdistrict 1 University, Khok Klang Subdistrict.

**ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการยกระดับเศรษฐกิจและ
สังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล
สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์**

อริมาตริ เพิ่มพูน³ และวิเชียร พรหมแก้ว⁴

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการและปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้ออกแบบและพัฒนาระบวนการวิจัย โดยเริ่มต้นจากการศึกษากรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี ด้วยการวิจัยเอกสาร โดยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสังเคราะห์ความลงตัวของเนื้อหา และทำการตรวจสอบการศึกษาค้นคว้าให้มีความน่าเชื่อถือและมีน้ำหนักในการนำไปสู่การวิเคราะห์ หลังจากนั้น จึงทำการศึกษารอบแนวคิดเชิงสำรวจ ด้วยการศึกษานำร่อง (Pilot Study) โดยผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มเป้าหมาย ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 34 คน เป็นการสัมภาษณ์พูดคุยเชิงลึกอย่างไม่เป็นทางการจากผู้ที่มีประสบการณ์ตรง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการบริหารจัดการและปัจจัยแห่งความสำเร็จโครงการฯ เพื่อถอดบทเรียนหรือถอดประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการและปัจจัยแห่งความสำเร็จโครงการฯ ซึ่งเป็นการศึกษาแนวคิดจากทฤษฎีฐานราก จากนั้นทำการสร้างข้อสรุปเชิงทฤษฎี ด้วยเทคนิคการคิดเชิงเหตุผล โดยวิธีการบูรณาการระเบียบวิธีที่หลากหลาย จากการดำเนินการ ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารจัดการโครงการฯ โดยมีแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การวางแผนงาน มอบหมายงาน เชื่อมประสานการดำเนินงานในพื้นที่กับหน่วยงานอื่น ๆ กำกับ ติดตามงานโดยการลงพื้นที่ภาคสนาม และรายงานผลการดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่อง และ 2) ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ประกอบด้วยปัจจัย 6 ประการ ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านเป้าหมายการแก้ปัญหาความยากจนของชุมชน 2) ปัจจัยด้านประชากรกลุ่มเป้าหมายและความครอบคลุม 3) ปัจจัยด้านงานและกิจกรรมในการแก้ปัญหา 4) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีที่ใช้ 5) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของหน่วยงาน 6) ปัจจัยด้านบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานหรือกลุ่มองค์กรที่รับผิดชอบหลักและที่ร่วมปฏิบัติการ และ 7)

³ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, Email- 29.chian@gmail.com

⁴ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, Email- 29.chian@gmail.com

ปัจจัยด้านผลปฏิบัติการและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

คำสำคัญ : ปัจจัยแห่งความสำเร็จ, นโยบายสาธารณะ, โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ, 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย, ตำบลโคกกกลาง

บทนำ

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2563 เห็นชอบให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) เป็นโครงการระดับโครงการย่อยภายใต้ข้อเสนอโครงการภายใต้แผนงานหรือโครงการบัญชีแนบตามบัญชีท้าย “พ.ร.ก. ให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019” พ.ศ.2563 ระยะเวลา 1 ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดภาวะการว่างงานทำ และเพิ่มการจ้างงานประชาชนทั่วไป บัณฑิตจบใหม่ และนักศึกษา ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กว่า 60,000 คน ให้มีงานทำ โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นหน่วยบูรณาการการทำงานแบบบูรณาการในพื้นที่ตำบล “System Integrator” ครอบคลุมพื้นที่ 3,000 ตำบล ทั่วประเทศ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตามปัญหาและความต้องการของชุมชน โดยประสานงานและทำงานร่วมกับจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการโครงการภายในพื้นที่ โดยมีเป้าหมายเพื่อลดปัญหาความยากจนแบบมีเป้าหมายชัดเจน (Targeted Poverty Alleviation) (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.), 2564 : 1)

โครงการ “การพัฒนาและส่งเสริมองค์ความรู้การบริหารจัดการทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยวิถีเศรษฐกิจชุมชน” ดำเนินงานภายใต้โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ รับผิดชอบโดยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ มีพื้นที่ดำเนินโครงการ จำนวน 11 หมู่บ้าน หลังจากการลงพื้นที่สำรวจประเด็นที่ต้องการพัฒนาและปัญหาที่พบ รวมทั้งศักยภาพและความพร้อมของชุมชน ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาของคณะ พบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจและมีศักยภาพในการพัฒนาเพื่อตอบโจทย์ของชุมชนโดยเฉพาะประเด็นการสร้างรายได้ลดรายจ่าย โดยอาศัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่าง ๆ พร้อมกับผลงานวิจัยใช้ประโยชน์ที่ถ่ายทอดสู่ชุมชน โดยมีแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมในพื้นที่

ในรูปแบบการบริการวิชาการ 4 กิจกรรม ดังนี้ 1) การยกระดับการผลิตภัณฑ์ปุ๋ยอินทรีย์ ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ 2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางด้านสมุนไพรพื้นบ้านชุมชนให้ได้มาตรฐาน 3) การพัฒนาช่องทางการจำหน่ายสินค้าหรือเส้นทางการตลาด 4) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนและการบริหารจัดการน้ำ และ 5) วิถีเกษตรอินทรีย์และเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืน ตามรูปแบบกิจกรรมที่เข้าไปดำเนินการในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ (Sinsap, J. et al. 2020 : 1) มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ขับเคลื่อนภารกิจโดยมอบหมายให้คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ได้บริหารจัดการโดยบูรณาการทำงานในพื้นที่เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด

จากเหตุปัจจัยและสภาพปัญหาดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการและปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ตามประเด็นที่ต้องการพัฒนาและปัญหาที่พบ รวมทั้งศักยภาพและความพร้อมของชุมชน ในพื้นที่เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาโดยมองถึงต้นเหตุสำคัญของปัญหา กระบวนการในการแก้ไขปัญหาและผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นภายใต้บริบทและสิ่งแวดล้อมของชุมชนตำบลโคกกลาง โดยการนำทรัพยากรวัตถุดิบที่มีในพื้นที่มาผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ผนวกกับภูมิปัญญาชุมชนพัฒนาต่อยอดในละการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ส่งผลให้เกิดการพลิกฟื้นคุณภาพของดินให้เกิดความสมบูรณ์เหมาะสมกับการเพาะปลูกในพื้นที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชนโคกกลางให้น่าอยู่และยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบ บูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างราก

.....
แกว้ให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์” โดยผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบ
วิธีการวิจัยแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการบูรณาการระเบียบวิธีที่
หลากหลาย จากการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูล

1.1 ประเภทเอกสารและหลักฐาน (Documentary)

ผู้วิจัยได้กำหนดการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อให้มีความครอบคลุมถึง
ประเด็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคม
รายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ใน
พื้นที่ตำบลโคกกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ 2 วิธีการ ได้แก่

1.1.1 การสร้างกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี ด้วยการวิจัยเอกสาร (Documentary
Research) โดยผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและปัจจัยแห่ง
ความสำเร็จโครงการฯ ทั้งในและต่างประเทศ

1.1.2 การสร้างกรอบแนวคิดเชิงสำรวจ ด้วยการศึกษาสำรวจ (Pilot Study) โดยมี
กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นการสัมภาษณ์พูดคุยเชิง
ลึกอย่างไม่เป็นทางการจากผู้ที่มีประสบการณ์ตรง (The Critical Incident Technique) และผู้ที่มีส่วน
เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและปัจจัยแห่งความสำเร็จโครงการฯ

1.2 ประเภทผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Human)

กลุ่มเป้าหมายได้มา โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากผู้ที่มี
ประสบการณ์ตรง (The Critical Incident Technique) และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการ
และปัจจัยแห่งความสำเร็จโครงการฯ จำนวน 34 คน ได้แก่

1.2.1 กลุ่มภาคีเครือข่ายความร่วมมือในพื้นที่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญและ
ผลงานด้านการบริหารจัดการและปัจจัยแห่งความสำเร็จโครงการเป็นที่ประจักษ์ทั้งในส่วนท้องถิ่นและ
ส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริม
สุขภาพตำบล 3) ครูศูนย์การศึกษาครอบครัวและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล 4) เกษตรตำบล 5)
กำนัน 6) ผู้ใหญ่บ้าน 7) ประชาชนท้องถิ่น 8) หมอเดิน และ 9) อาสาสมัครเกษตรกรต้นแบบ

1.2.2 กลุ่มผู้รับจ้างในโครงการฯ ประกอบด้วย 1) บัณฑิตจบใหม่ 2) นักศึกษา และ
3) ประชาชนทั่วไป

1. เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

1.1 การศึกษาวิจัยเอกสาร โดยใช้หลักการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร เป็นการ
วิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ด้วยวิธีการสังเคราะห์ความลงตัวของเนื้อหา จาก

ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ นำมาสังเคราะห์ในทุกส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและปัจจัยแห่งความสำเร็จโครงการฯ แล้วนำไปสร้างเป็นแบบสอบถามภายใต้คำแนะนำและคำปรึกษาของผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ จัดทำเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaires) เกี่ยวกับประเด็นข้อความถามที่เกี่ยวกับการศึกษานำร่องของการบริหารจัดการและปัจจัยแห่งความสำเร็จโครงการฯ ประกอบด้วยคำถาม 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 การบริหารจัดการโครงการฯ ตอนที่ 3 ปัจจัยแห่งความสำเร็จของโครงการฯ และตอนที่ 4 แนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาและการกำหนดแนวทางที่เหมาะสม

1.2 การศึกษาภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์พูดคุยเชิงลึกอย่างไม่เป็นทางการ ที่ครอบคลุมถึงประเด็นการบริหารจัดการและปัจจัยแห่งความสำเร็จโครงการฯ จากผู้ที่มีประสบการณ์ตรง (The Critical Incident Technique) และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการและปัจจัยแห่งความสำเร็จโครงการฯ ด้วยตนเอง โดยใช้รูปแบบของการวิจัยออนไลน์ผ่านระบบ Microsoft Teams และ Google Form เพื่อให้ได้ข้อมูลบริบทของชุมชนและปัจจัยแห่งความสำเร็จโครงการฯ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการบริหารจัดการและปัจจัยแห่งความสำเร็จโครงการฯ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ตั้งแต่เดือนสิงหาคม - ตุลาคม พ.ศ. 2564 โดยจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์พูดคุยเชิงลึกอย่างไม่เป็นทางการด้วยตนเอง โดยดำเนินการดังนี้

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นการเก็บข้อมูลจากรายงานประจำปี เผยแพร่ขององค์กร แผนปฏิบัติการประจำปีของแต่ละองค์กร ซึ่งสามารถสืบค้นทางอินเทอร์เน็ตผ่านทางเว็บไซต์ขององค์กรนั้น ๆ

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์พูดคุยเชิงลึกอย่างไม่เป็นทางการ ดำเนินการโดยขอความร่วมมือในการวิจัยจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ไปติดต่อกับกลุ่มเป้าหมาย หลักจากที่ได้รับอนุญาตแล้ว ก็จะดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามแผนที่ระบุไว้

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลภาคทฤษฎี จากการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ใช้วิธีการวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการและปัจจัยแห่งความสำเร็จโครงการฯ

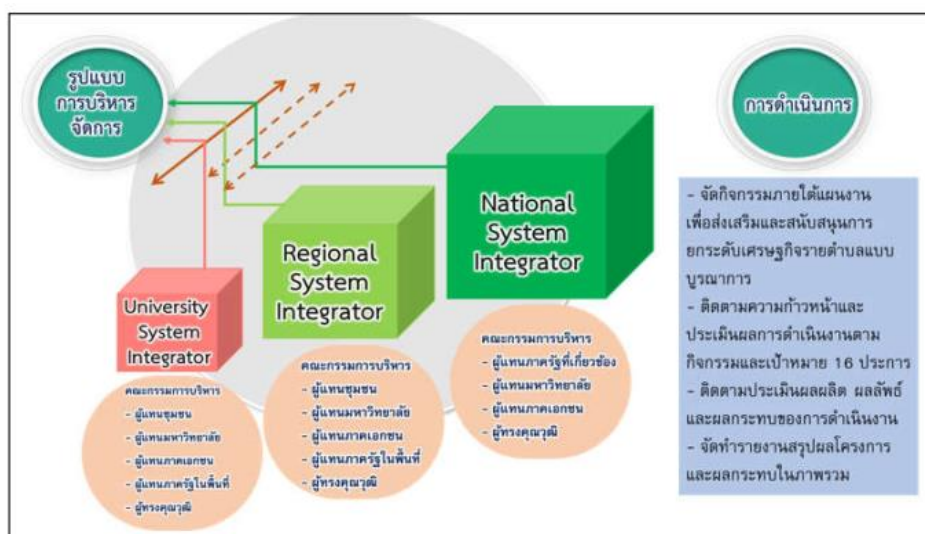
3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม จากการสัมภาษณ์ (Interview) ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) พรรณานายละเอียด ความคิด หาความหมาย และอธิบายความ โดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analysis Induction)

3.3 การสังเคราะห์ข้อมูล ทำการสังเคราะห์ความลงตัวของเนื้อหา และทำการตรวจสอบกรอบความคิด เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและมีน้ำหนักในการนำไปสู่การวิเคราะห์ จากการวิจัยเอกสาร โดยการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบริบทการวิจัย ประกอบกับการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุและผลที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการโครงการฯ จากการศึกษาค้นคว้า โดยการสัมภาษณ์พูดคุยเชิงลึกอย่างไม่เป็นทางการจากผู้ที่มีประสบการณ์ตรง กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการโครงการฯ แล้วนำมาสรุปสาระสำคัญ ประเด็นความเห็น และข้อความสำคัญขององค์ประกอบที่เกี่ยวข้องหรือปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินโครงการฯ เพื่อนำมาใช้อย่างมีความถูกต้อง หลังจากนั้นผสมผสานข้อมูลเชิงทฤษฎีกับข้อมูลเชิงสำรวจเข้าด้วยกัน เพื่อทำการคัดเลือกตัวแปร ด้วยการยึดรากทฤษฎีเป็นหลัก หลังจากนั้นก็จะนำข้อมูลจากภาคสนามมาสนับสนุนและสังเคราะห์กรอบแนวคิดในเชิงทฤษฎีให้สมบูรณ์มากขึ้น โดยการสังเคราะห์ แยกแยะผลการวิจัย แล้วจัดหมวดหมู่ใหม่ให้เห็นปัจจัยเชิงสาเหตุและผลที่มีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการโครงการฯ เป็นสมการโครงสร้างเชิงทฤษฎี โดยอาศัยหลักการเหตุผลสัมพันธ์ตามลำดับการเกิดก่อนหลัง (Birth Order) ของปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรง และโดยอ้อม ต่อการบริหารจัดการโครงการฯ

ผลการวิจัย (Research Results)

1. การบริหารจัดการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์

พบว่า มีรูปแบบการบริหารจัดการ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับ National System Integrator 2) ระดับ Regional System Integrator และ 3) ระดับ University System Integrator โดยมีขอบเขตการบริหารจัดการของหน่วยบริหารจัดการ 3 ระดับ ดังนี้

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารจัดการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2564)

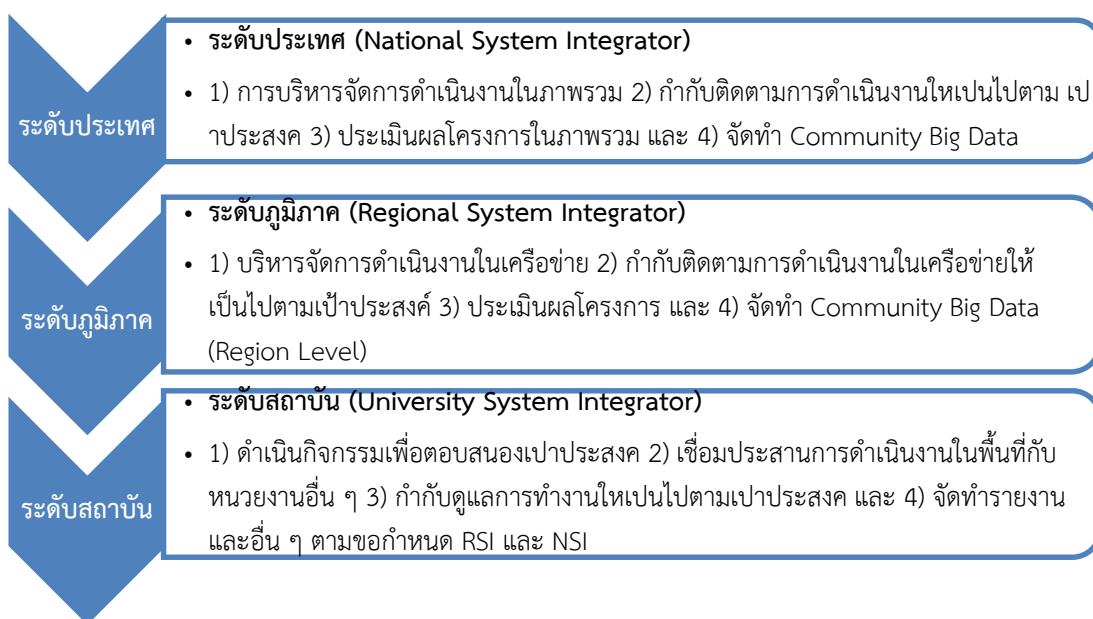
1. ระดับประเทศ National System Integrator ; สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พบว่า มีรูปแบบการขับเคลื่อนภารกิจโดยทำหน้าที่เป็น National System Integrator ในการบริหารจัดการโครงการในภาพรวมกำหนดแผนการดำเนินการของโครงการ กำหนดกลไกการกำกับดูแลผ่านคณะกรรมการบริหารที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อบูรณาการโครงการและข้อมูลในภาพรวมของการดำเนินการ ตลอดจนประเมินผลการดำเนินงานหรือผลกระทบ ดำเนินการบริหารจัดการ การทำข้อมูลขนาดใหญ่ชุมชน (Community Big Data) เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ปัญหาความยากจนแบบ Targeted Poverty Alleviation การบริหารจัดการร่วมกับหน่วยงานอื่น ในการดำเนินการด้านเฝ้าระวังและจัดทำข้อมูลสาธารณสุขตามมาตรการป้องกัน COVID-19 และการบริหารจัดการการจัดทำข้อมูลราชการเป็นอิเล็กทรอนิกส์ (Digitalizing Government Data) ในภาพรวม

2. ระดับภูมิภาค Regional System Integrator ; สถาบันอุดมศึกษาแม่ข่าย เครือข่ายอุดมศึกษา 9 เครือข่าย พบว่า มีรูปแบบการขับเคลื่อนภารกิจโดยทำหน้าที่เป็น Regional System Integrator ในการบริหารจัดการโครงการของสถาบันอุดมศึกษา ภายใต้เครือข่ายอุดมศึกษา 9 เครือข่ายของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยมีสถาบันอุดมศึกษาแม่ข่าย ประกอบด้วยเครือข่าย ภาคเหนือตอนบน ภาคเหนือตอนล่าง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ภาคกลางตอนบน ภาคกลางตอนล่าง ภาคตะวันออก ภาคใต้ตอนบน และภาคใต้ตอนล่าง ที่ทำหน้าที่ในการบูรณาการโครงการต่าง ๆ ระหว่างชุมชนหรือตำบลในพื้นที่ Regional System Integrator จะช่วยส่วนกลางในการกำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษาภายใต้เครือข่าย ให้มีการดำเนินการเป็นไปตามแผนการดำเนินการ รวมถึงกำหนดกลไกการกำกับดูแลผ่าน คณะกรรมการที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่นเดียวกับ National System Integrator เพื่อบูรณาการโครงการและข้อมูลในภาพรวมของการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาภายใต้เครือข่ายที่รับผิดชอบ

3. ระดับสถาบัน University System Integrator ; สถาบันอุดมศึกษาที่รับผิดชอบการดำเนินการรายตำบล พบว่า มีรูปแบบการขับเคลื่อนภารกิจโดยทำหน้าที่เป็น University System Integrator ในการบริหารจัดการโครงการของสถาบันอุดมศึกษาของตนเองที่รับผิดชอบรายตำบล ผ่านการดำเนินการจ้างงานประชาชนทั่วไป บัณฑิตจบใหม่ และนักศึกษาตามความเหมาะสมของแต่ละตำบล โดยแบ่งภารกิจการปฏิบัติงานออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) ส่วนการปฏิบัติงานตามภารกิจ อว. ในภาพรวมในการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics) ในการวางแผนและตัดสินใจเพื่อจัดทำนโยบาย แนวทาง และงบประมาณสนับสนุน (เป็นการจัดการข้อมูลที่ได้จากการจัดเก็บข้อมูลของโครงการพัฒนาตำบลแบบบูรณาการของกระทรวงมหาดไทย) 2) ส่วนการปฏิบัติงานตามภารกิจ อว. ในภาพรวมในด้านการจัดทำข้อมูลพื้นฐานสำหรับการจัดทำแนวทางการเฝ้าระวังและจัดทำข้อมูลสาธารณสุขตามมาตรการป้องกัน COVID-19 รายตำบล (เป็นการเก็บข้อมูลใหม่ระดับบุคคลและครัวเรือน และระดับกลุ่ม องค์กร และหน่วยงาน) และ 3) ส่วนการปฏิบัติงานตามกิจกรรมเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ที่มีความครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ โดยมีมหาวิทยาลัยรายตำบล ดำเนินโครงการตามประเภทกิจกรรมที่เข้าไปดำเนินการในพื้นที่ในรูปแบบการบริการวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาสัมมาชีพและสร้างอาชีพใหม่ (การยกระดับสินค้า OTOP/อาชีพอื่น ๆ) การสร้างและพัฒนา Creative Economy (การยกระดับการท่องเที่ยว) การนำองค์ความรู้ไปช่วยบริการชุมชน (Health Care/เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ) และการส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม/Circular Economy (การเพิ่มรายได้หมุนเวียนให้แก่ชุมชน)

ทั้งนี้ ผู้เขียนสามารถสังเคราะห์การบริหารจัดการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคม รายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) เป็นภาพประกอบเพื่อให้เห็นภาพรวมได้ดังนี้

ภาพที่ 2 การบริหารจัดการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในภาพรวม

ที่มา : Permpoon, A. (2022)

ในการนี้ นอกจากการบริหารจัดการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในภาพรวมแล้ว ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นการบริหารจัดการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบล แบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในระดับตำบล ; Tambon System Integrator ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ โดยผลการวิจัย พบว่า มีรูปแบบการขับเคลื่อนภารกิจ โดยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ทำหน้าที่เป็น Tambon System Integrator ในการบริหารจัดการโครงการ “การพัฒนาและส่งเสริมองค์ความรู้การบริหารจัดการทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยวิถีเศรษฐกิจชุมชน” ภายใต้โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 11 หมู่บ้าน และมีแผนการดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ที่มีความครอบคลุมในประเด็น ต่าง ๆ ในรูปแบบวิชาการ 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) การพัฒนาองค์ความรู้ ขั้นตอนการผลิตภัณฑ์ปุ๋ยอินทรีย์ และสมุนไพรพื้นบ้าน 2) การแปรรูปผลิตภัณฑ์ปุ๋ยอินทรีย์ 3) แนวทางการแก้ปัญหาสถานการณ์โควิด-19 และ 4) การแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพรพื้นบ้านและการจัดทำธนาคารน้ำใต้ดิน โดย

มีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การวางแผนงาน มอบหมายงาน เชื่อมประสานการดำเนินงานในพื้นที่กับหน่วยงานอื่น ๆ กำกับติดตามงานโดยการลงพื้นที่ภาคสนาม และรายงานผลอย่างต่อเนื่อง

ซึ่งในโครงการที่ทำการศึกษาก็ได้มีรูปแบบการบริหารจัดการ โดยมีแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน การวางแผนงาน มอบหมายงาน เชื่อมประสานการดำเนินงานในพื้นที่กับหน่วยงานอื่น ๆ และกำกับติดตามงานโดยการลงพื้นที่ภาคสนาม และรายงานผลอย่างต่อเนื่อง

ระดับตำบล

• ระดับตำบล (Tambon System Integrator)

- 1) Data Analytic 2) เฝ้าระวัง ติดตาม สถานการณ์ COVID 3) พัฒนาทักษะอาชีพ
- 4) ถ่ายทอดความรู้ KM 5) ยกระดับรายตำบล (OTOP Creative economy Health care Circular economy) และ 6) Digitalizing Government Data

ภาพที่ 3 รูปแบบการบริหารจัดการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์

ที่มา : อธิมาตร เพิ่มพูน (2565)

2. ปัจจัยแห่งความสำเร็จของโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์

พบว่า มีปัจจัยเงื่อนไขอยู่หลายประการที่ส่งผลให้การดำเนินโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ ประสบความสำเร็จ อันได้แก่

1. ปัจจัยด้านเป้าหมายการแก้ปัญหาความยากจนของชุมชน พบว่า ตำบลโคกกลางเป็นตำบลนำร่องตามนโยบายเกษตรรุ่งเรืองของยุทธศาสตร์จังหวัดสุรินทร์ ฉะนั้น เป้าหมายของการแก้ปัญหาความยากจนในชุมชน จึงมุ่งเป้าไปที่การปรับวิถีชีวิตพอเพียง ลดการพึ่งพาจากภายนอก พึ่งพาตนเองจากภายใน โดยการรณรงค์และส่งเสริมให้มีกิจกรรมในทุกมิติที่มุ่งเน้นทางด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น กิจกรรมแปรรูปปุ๋ยอินทรีย์แบบครบวงจร ที่เน้นการใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีมาปรับใช้ในทรัพยากรที่ชุมชนมีเป็นหลัก กิจกรรมด้าน COVID-19 ที่เน้นสมุนไพรพื้นถิ่นมาเป็นส่วนประกอบหลัก เป็นต้น

2. ปัจจัยด้านประชากรกลุ่มเป้าหมายและความครอบคลุม ตำบลโคกกกลางได้มีการประชุมวางแผนการสำรวจข้อมูลเพื่อเป็นฐานสำหรับการวางแผนพัฒนาร่วมกับส่วนราชการในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสิ่งที่ทำให้งานประสบผลสำเร็จและได้ผลตอบรับจากผู้ร่วมโครงการอย่างดี คือ 1) ส่วนงานที่ร่วมดำเนินกิจกรรม ทีมงานพันธกิจหลักในแต่ละส่วนงานร่วมพัฒนาเชิงพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย 2) กลุ่มเป้าหมายที่เป็นอาชีพหลักของตำบลและมีผลกระทบในวงกว้าง คือ กลุ่มเกษตรกรที่มีการคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรกรต้นแบบในทุก ๆ หมู่บ้านทั้ง 11 หมู่บ้าน ๆ ละ 3 คน มาร่วมเรียนรู้พัฒนาและขยายผลไปยังครัวเรือนใกล้เคียง 3) การจัดโซนพื้นที่การพัฒนา ตำบลโคกกกลางได้จัดพื้นที่การพัฒนาตามสภาพภูมิศาสตร์ โดยเน้นหมู่บ้านที่มีพื้นที่ใกล้เคียงกันเป็นพื้นที่พัฒนากลุ่มเดียวกัน ซึ่งสามารถจัดพื้นที่การพัฒนาได้ 3 กลุ่มพื้นที่ และ 4) การจัดทีมย่อยรับผิดชอบเชิงพื้นที่ ทีมตำบลโคกกกลางมีการจัดพื้นที่การพัฒนาที่แบ่งตามสภาพภูมิศาสตร์แล้วนั้น สำหรับการขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาร่วมกับส่วนราชการในพื้นที่ได้มีการแบ่งทีมผู้ว่าจ้าง U2T เป็นกลุ่มย่อย ๆ ได้ 3 ทีมรับผิดชอบพัฒนาเชิงพื้นที่ร่วมกับชุมชนด้วย

3. ปัจจัยด้านงานและกิจกรรมในการแก้ปัญหา ตำบลโคกกกลางมีการทำงานตามหลักการกำหนดแผนนโยบาย (PDCA) คือ 1) P-Plan มีการประชุมวางแผนมอบหมายงานตามภารกิจของทีมงานอย่างชัดเจนทั้งในรูปแบบ On-Site และ On-line 2) D-Do หลังจากที่มีการประชุมวางแผนมอบหมายงานแล้ว ขั้นตอนมา คือ การปฏิบัติตามหน้าที่ความรับผิดชอบแต่ละฝ่าย 3) C-Check การทำงานแต่ละครั้งทางทีมตำบลโคกกกลางจะมีการประชุมเพื่อกำกับติดตามงานถอดบทเรียนทั้งที่สำเร็จและควรปรับปรุงแก้ไข 4) A-Act เป็นข้อมูลสะท้อนกลับจากการวางแผน ปฏิบัติ ถอดบทเรียน และมีการร่วมเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาข้อบกพร่อง

4. ปัจจัยด้านเทคโนโลยีที่ใช้ ตำบลโคกกกลางมีการลงชุมชนเพื่อทำการสำรวจข้อมูลจากพื้นที่พร้อมทั้งศักยภาพและความต้องการของพื้นที่ และทำการสืบค้นหาข้อมูลการวิจัยเทคโนโลยีพร้อมนวัตกรรมที่เหมาะสมกับพื้นที่ภายใต้ทรัพยากรที่มีในพื้นที่

5. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของหน่วยงาน ตำบลโคกกกลางได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของหน่วยงานในการบริหารจัดการอย่างมาก ตั้งแต่แรกเริ่มการดำเนินกิจกรรม มีกระบวนการทำความเข้าใจเป้าหมายวัตถุประสงค์ของโครงการกับส่วนงานในพื้นที่เพื่อผสานพลังสำหรับการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามพันธกิจหลักของแต่ละส่วนงาน ทั้งทรัพยากรบุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การติดต่อประสานงานเอื้ออำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงานในพื้นที่

6. ปัจจัยด้านบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานหรือกลุ่มองค์กรที่รับผิดชอบหลักและที่ร่วมปฏิบัติการ ตำบลโคกกกลางมีการประชุมวางแผนกำหนดกิจกรรมกับส่วนราชการทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างการทำงานเป็นทีมและเป็นหุ้นส่วนสำคัญต่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ ซึ่งความรับผิดชอบเป็นไปตามพันธกิจหลักของส่วนงาน เช่น ด้านการเกษตร เป็นความรับผิดชอบหลักของ

เกษตรอำเภอนมดงรัก/ตำบลโคกกลาง ด้านฝึกซ้อมอาชีพ เป็นความรับผิดชอบหลักของศูนย์การศึกษา
นอกระบบตามอัยยาศัยอำเภอนมดงรัก/ตำบลโคกกลาง ด้านสาธารณสุข เป็นความรับผิดชอบหลัก
ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลโคกกลาง ด้านการประสานงานในพื้นที่และสนับสนุน
อำนวยความสะดวก เป็นความรับผิดชอบหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกลาง เป็นต้น

7. ปัจจัยด้านผลปฏิบัติการและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ตลอดระยะเวลา 5 เดือน
(กุมภาพันธ์-มิถุนายน) ที่ผ่านมา ตำบลโคกกลางได้พัฒนาเชิงพื้นที่ร่วมกับส่วนงานที่เกี่ยวข้องที่เป็นไป
ตามศักยภาพและความต้องการของชุมชน ซึ่งผลตอบรับจากผู้ร่วมโครงการทั้งเกษตรกรต้นแบบ ส่วน
ราชการที่ร่วมจัดมีความสุขกับการร่วมกิจกรรมและมีการนำความรู้ขยายผลในครัวเรือนตนเองและ
ใกล้เคียง พร้อมกับการต่อยอดองค์ความรู้จากกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เช่น การขยายผลปุ๋ยอินทรีย์ การ
ประกอบสัมมาชีพเพิ่มเติม การขยายผลสเปรย์แอลกอฮอล์สมุนไพรตะไคร้หอม เป็นต้น

ภาพที่ 4 ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบ บูรณาการ
1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์

ที่มา : Permpoon, A. (2022)

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. การบริหารจัดการนโยบายสาธารณะโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์

จากการศึกษาการบริหารจัดการนโยบายสาธารณะโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ พบว่า มี 4 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับประเทศ 2) ระดับภูมิภาค 3) ระดับสถาบัน และ 4) ระดับตำบล

1.1 ระดับประเทศ (National System Integrator) โดยภาพรวม บริหารจัดการดำเนินงานในภาพรวม กำกับติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ ประเมินผลโครงการในภาพรวม และจัดทำ Community Big Data

1.2 ระดับภูมิภาค (Regional System Integrator) โดยภาพรวม บริหารจัดการดำเนินงานในเครือข่าย กำกับติดตามการดำเนินงานในเครือข่ายให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ ประเมินผลโครงการ และจัดทำ Community Big Data (Region Level)

1.3 ระดับสถาบัน (University System Integrator) โดยภาพรวม ดำเนินกิจกรรมเพื่อตอบสนอง เป้าประสงค์ เชื่อมประสานการดำเนินงานในพื้นที่กับหน่วยงานอื่น ๆ กำกับ ดูแลการทำงานให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ และ 4) การจัดทำรายงานและอื่น ๆ ตามข้อกำหนด RSI และ NSI

1.4 ระดับตำบล (Tambon System Integrator) โดยภาพรวม Data Analytic เฝ้าระวังติดตาม สถานการณ์ COVID พัฒนาทักษะอาชีพ ถ่ายทอดความรู้ KM ยกระดับรายตำบล (OTOP Creative economy Health care Circular economy) และ Digitalizing Government Data

2. ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ พบว่า มี 7 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านเป้าหมายการแก้ปัญหาความยากจนของชุมชน 2) ปัจจัยด้านประชากรกลุ่มเป้าหมายและความครอบคลุม 3) ปัจจัยด้านงานและกิจกรรมในการแก้ปัญหา 4) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีที่ใช้ 5) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของหน่วยงาน 6) ปัจจัยด้านบทบาทหน้าที่ของ หน่วยงานหรือกลุ่มองค์กรที่รับผิดชอบหลักและที่ร่วมปฏิบัติการ และ 7) ปัจจัยด้านผลปฏิบัติการและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Muangyai, A. (2016) ที่ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพชุมชนและท้องถิ่น “ใน

ศตวรรษที่ 21” พบว่า การส่งเสริมการมีส่วนร่วมและเสริมสร้างศักยภาพชุมชนในการพัฒนาและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้พัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการปัญหาได้ด้วยตนเอง เพื่อประโยชน์ของตนเองของครอบครัว และชุมชน ตลอดจนสามารถตอบสนองต่อการกระจายการพัฒนาได้อย่างเต็มที่และทั่วถึง การพัฒนาจะต้องเน้นที่การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้สามารถพึ่งตนเองได้โดยมีเศรษฐกิจชุมชนที่มั่นคงเป็นตัวขับเคลื่อนและเป็นฐานในการยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน โดยจะต้องทราบถึงปัญหาและความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง Serasana, W. (2004) & Phonathat, M. (2008). 2.1 ปัจจัยด้านเป้าหมายการแก้ปัญหาความยากจนของชุมชน โดยภาพรวมเป้าหมายของการแก้ปัญหาความยากจนในชุมชน จึงมุ่งเป้าไปที่การปรับวิถีชีวิตพอเพียง ลดการพึ่งพาจากภายนอก พึ่งพาตนเองจากภายใน โดยการรณรงค์และส่งเสริมให้มีกิจกรรมในทุกมิติที่มุ่งเน้นทางด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น กิจกรรมแปรรูปอินทรีย์แบบครบวงจร ที่เน้นการใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีมาปรับใช้ในทรัพยากรที่ชุมชนมีเป็นหลัก กิจกรรมด้าน COVID-19 ที่เน้นสมุนไพรพื้นถิ่นมาเป็นส่วนประกอบหลัก เป็นต้น (Phra Maha Suwat Prueprang, 2005) 2.2 ปัจจัยด้านประชากรกลุ่มเป้าหมายและความครอบคลุม โดยภาพรวม ตำบลโคกกลางได้มีการประชุมวางแผนการสำรวจข้อมูลเพื่อเป็นฐานสำหรับการวางแผนพัฒนาร่วมกับส่วนราชการในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสิ่งที่ทำให้งานประสบผลสำเร็จและได้ผลตอบรับจากผู้ร่วมโครงการอย่างดี คือ 1) ส่วนงานที่ร่วมดำเนินกิจกรรม ที่ผานพนธ์กิจหลักในแต่ละส่วนงานร่วมพัฒนาเชิงพื้นที่และกลุ่มเป้าหมาย 2) กลุ่มเป้าหมายที่เป็นอาชีพหลักของตำบลและมีผลกระทบในวงกว้าง คือ กลุ่มเกษตรกรที่มีการคัดเลือกอาสาสมัครเกษตรกรต้นแบบในทุก ๆ หมู่บ้านทั้ง 11 หมู่บ้าน ๆ ละ 3 คน มาร่วมเรียนรู้พัฒนาและขยายผลไปยังครัวเรือนใกล้เคียง 3) การจัดโซนพื้นที่การพัฒนา ตำบลโคกกลางได้จัดพื้นที่การพัฒนาตามสภาพภูมิศาสตร์ โดยเน้นหมู่บ้านที่มีพื้นที่ใกล้เคียงกันเป็นพื้นที่พัฒนากลุ่มเดียวกัน ซึ่งสามารถจัดพื้นที่การพัฒนาได้ 3 กลุ่มพื้นที่ และ 4) การจัดทีมย่อยรับผิดชอบเชิงพื้นที่ ทีมตำบลโคกกลางมีการจัดพื้นที่การพัฒนาที่แบ่งตามสภาพภูมิศาสตร์แล้วนั้น สำหรับการขับเคลื่อนกิจกรรมพัฒนาร่วมกับส่วนราชการในพื้นที่ ได้มีการแบ่งทีมผู้ว่าจ้าง U2T เป็นกลุ่มย่อย ๆ ได้ 3 ทีมรับผิดชอบพัฒนาเชิงพื้นที่ร่วมกับชุมชนด้วย

2.3 ปัจจัยด้านงานและกิจกรรมในการแก้ปัญหา โดยภาพรวม ตำบลโคกกลางมีการทำงานตามหลักการกำหนดแผนนโยบาย (PDCA) คือ 1) P-Plan มีการประชุมวางแผนมอบหมายงานตามภารกิจของที้อย่างชัดเจนทั้งในรูปแบบ On-Site และ On-line 2) D-Do หลังจากที่มีการประชุมวางแผนมอบหมายงานแล้ว ขั้นตอนมา คือ การปฏิบัติตามหน้าที่ความรับผิดชอบแต่ละฝ่าย 3) C-Check การทำงานแต่ละครั้งทางทีมตำบลโคกกลางจะมีการประชุมเพื่อกำกับติดตามงานถอดบทเรียนทั้งที่สำเร็จและควรปรับปรุงแก้ไข 4) A-Act เป็นข้อมูลสะท้อนกลับจากการวางแผน ปฏิบัติ ถอดบทเรียน และมีการร่วมเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาคือข้อบกพร่อง

2.4 ปัจจัยด้านเทคโนโลยีที่ใช้ โดยภาพรวม ตำบลโคกกลางมีการลงชุมชนเพื่อทำการสำรวจข้อมูลจากพื้นที่พร้อมทั้งศักยภาพและความต้องการของพื้นที่ และทำการสืบค้นหาข้อมูลการวิจัยเทคโนโลยีพร้อมนวัตกรรมที่เหมาะสมกับพื้นที่ภายใต้ทรัพยากรที่มีในพื้นที่

2.5 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของหน่วยงาน โดยภาพรวม ตำบลโคกกลางได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของหน่วยงานในการบริหารจัดการอย่างมาก ตั้งแต่แรกเริ่มการดำเนินกิจกรรม มีกระบวนการทำความเข้าใจเป้าหมายวัตถุประสงค์ของโครงการกับส่วนงานในพื้นที่เพื่อประสานพลังสำหรับการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามพันธกิจหลักของแต่ละส่วนงาน ทั้งทรัพยากรบุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ การติดต่อประสานงานเอื้ออำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติงานในพื้นที่

2.6 ปัจจัยด้านบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานหรือกลุ่มองค์กรที่รับผิดชอบหลักและที่ร่วมปฏิบัติการ ตำบลโคกกลางมีการประชุมวางแผนกำหนดกิจกรรมกับส่วนราชการทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างการทำงานเป็นทีมและเป็นหุ้นส่วนสำคัญต่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ ซึ่งความรับผิดชอบเป็นไปตามพันธกิจหลักของส่วนงาน เช่น ด้านการเกษตร เป็นความรับผิดชอบหลักของเกษตรอำเภอพนมดงรัก/ตำบลโคกกลาง ด้านฝึกซ้อมอาชีพ เป็นความรับผิดชอบหลักของศูนย์การศึกษา นอกระบบตามอัธยาศัยอำเภอพนมดงรัก/ตำบลโคกกลาง ด้านสาธารณสุข เป็นความรับผิดชอบหลักของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลโคกกลาง ด้านการประสานงานในพื้นที่และสนับสนุนอำนวยความสะดวก เป็นความรับผิดชอบหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกกลาง เป็นต้น

2.7 ปัจจัยด้านผลปฏิบัติการและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยภาพรวม ตลอดระยะเวลา 5 เดือน (กุมภาพันธ์-มิถุนายน) ที่ผ่านมา ตำบลโคกกลางได้พัฒนาเชิงพื้นที่ร่วมกับส่วนงานที่เกี่ยวข้องที่เป็นไปตามศักยภาพและความต้องการของชุมชน ซึ่งผลตอบรับจากผู้ร่วมโครงการทั้งเกษตรกรต้นแบบ ส่วนราชการที่ร่วมจัดมีความสุขกับการร่วมกิจกรรมและมีการนำความรู้ขยายผลในครัวเรือนตนเองและใกล้เคียง พร้อมกับการต่อยอดองค์ความรู้จากกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เช่น การขยายผลปุ๋ยอินทรีย์ การประกอบส้มมาซีฟเพิ่มเติม การขยายผลสเปรย์แอลกอฮอล์สมุนไพรตะไคร้หอม เป็นต้น

องค์ความรู้ใหม่ (Originality and Bobby of Knowledge)

จากการวิจัยเรื่อง ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินนโยบายสาธารณะโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกลาง อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้ โดยสังเคราะห์จากข้อค้นพบจากการวิจัยเชิงคุณภาพ กระทั่งเป็นองค์ความรู้สำหรับใช้เป็นซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

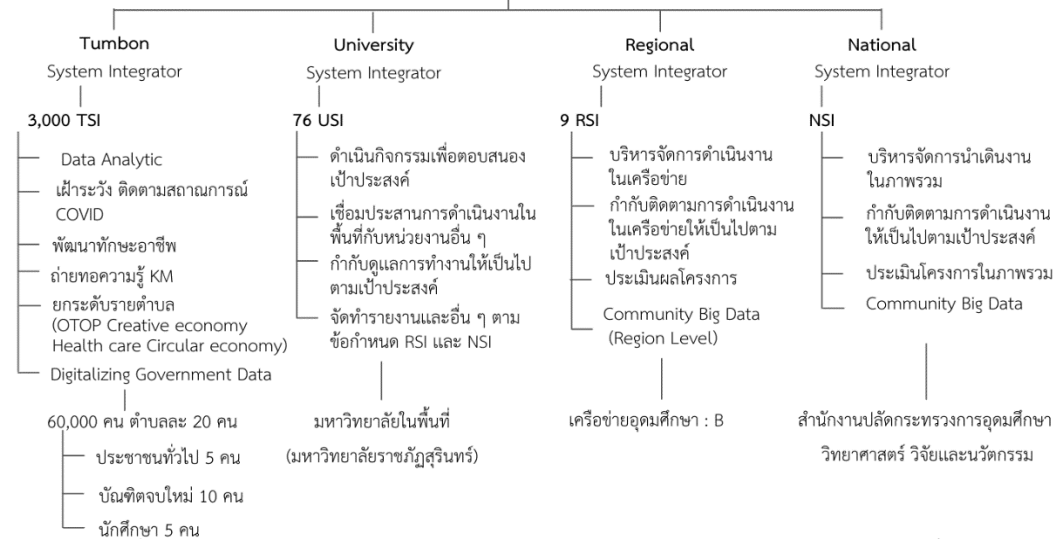
.....

แนวทางในการสร้างความยั่งยืนของการดำเนินงาน “วิถีกษตร วิถีพอเพียง” คือ หลักการดำเนินงานของทีมนำบลโคกกกลางที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของตำบล ผนวกกับยุทธศาสตร์จังหวัดสุรินทร์ที่เน้นการพัฒนาเกษตรอินทรีย์พึ่งตนเอง จากการดำเนินโครงการมาตลอดระยะเวลา 5 เดือน (กุมภาพันธ์-มิถุนายน) ที่ผ่านมามีมนำบลโคกกกลางได้เรียนรู้และมีการถอดบทเรียนสู่การสร้างความยั่งยืนของการดำเนินงาน ออกเป็น 5 แนวทาง คือ 1) “ผู้ว่าจ้าง U2T” เป็นกลุ่มที่ขับเคลื่อนงานหลักในพื้นที่ตามลักษณะงานซึ่งได้ผ่านการเรียนรู้ฝึกฝนพัฒนาศักยภาพตนเองผ่านประสบการณ์จริงในพื้นที่ มีการฝึกพัฒนาผ่านบทเรียน เรียนรู้ร่วมกับวิทยากรฝึกอบรม ฝึกฝนการเป็นวิทยากรกลุ่มร่วมกับส่วนราชการ เป็นต้น 2) “เกษตรกรต้นแบบ” เป็นกลุ่มที่อาสาสมัครเข้าร่วมโครงการจาก 11 หมู่บ้าน ๆ ละ 3 คนและมีการนำองค์ความรู้ไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม 3) “มหาวิทยาลัย” มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์เป็นมหาวิทยาลัยที่มีปรัชญาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ถือเป็นโอกาสที่ได้นำองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมจากการวิจัยของมหาวิทยาลัยสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนและบูรณาการสู่การเรียนการสอน 4) “ส่วนราชการ” ส่วนราชการในพื้นที่ที่มีพันธกิจพัฒนาในพื้นที่อยู่แล้วได้เรียนรู้การทำงานแบบบูรณาการร่วมกับส่วนงานอื่นๆ ที่มุ่งพัฒนาเชิงพื้นที่เป็นหลัก

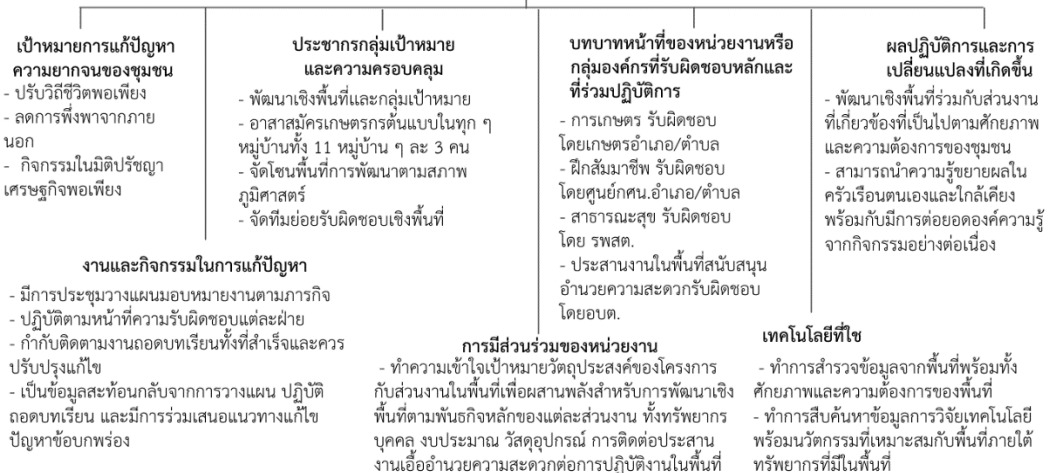
โครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย

(มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ)

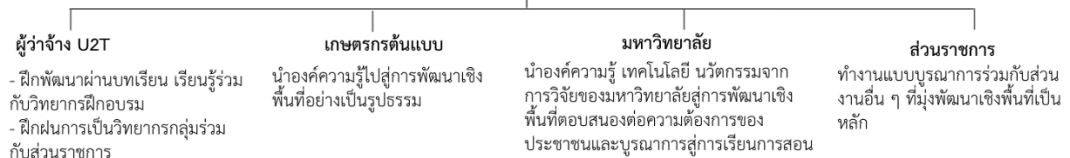
รูปแบบการบริหารจัดการ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

แนวทางสู่การสร้างที่ยั่งยืนของการทำงาน

ภาพที่ 5 องค์ความรู้ใหม่ (Originality and Bobby of Knowledge)

ที่มา : อธิมาตร เพิ่มพูน (2565)

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หน่วยงานภาครัฐ ควรดำเนินงานตามพันธกิจของแต่ละส่วนงานอย่างจริงจังและต่อเนื่องโดยเฉพาะการตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างจริงจัง

1.2 ภาคเอกชน ควรเข้าดำเนินงานเพื่อคืนกำไรสู่ประชาชนในพื้นที่ อาทิ การส่งเสริมระบบการแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชน ช่องทางการตลาด เป็นต้น

1.3 องค์กรภาคประชาชนควรสนับสนุนส่งเสริม ให้มีการรวมกลุ่มตามความถนัดเชี่ยวชาญเฉพาะของกลุ่มวิชาชีพเพื่อการพัฒนาและต่อยอดที่เข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

1.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต.โคกกกลาง) ควรบรรจุแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตของตำบลโคกกกลางให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของศักยภาพและความต้องการในแต่ละกลุ่มอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรม และรูปแบบวิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ

2.2 ควรศึกษาและสำรวจความคิดเห็นต่อโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกกลาง อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์อย่างต่อเนื่อง

2.3 ควรศึกษาแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของประชาชนโครงการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย (มหาวิทยาลัยสู่ตำบล สร้างรากแก้วให้ประเทศ) ในพื้นที่ตำบลโคกกกลาง อำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์

References

Muangyai, A. (2016). Development Approach to Enhancing the Potential of Community and Local in the Twenty-First Century. *Eau Heritage Journal Social Science and Humanity*,6(3), 12-26

- Permpoon, A. (2022) *Factors for the success of the establishment of an organic farming community enterprise with a sufficiency lifestyle at Ban Thung Ko*. Surin : Surin Rajabhat University
- Phonathat, M. (2008). *Opinions of St. John's University students towards participation in student activities*. Bangkok: Srinakharinwirot University.
- Phra Maha Suwat Prueprang. (2005). *The views of students of Chulalongkornrajavidyalaya University towards Organizing student activities*. Bangkok: Srinakharinwirot University.
- Sapsin, J., Suktam, W. & Labachit, S. (2020). *Principles and reasons. Project to raise the economy and society in each sub-district, integrated 1 sub-district 1 university (university to sub-district Build a taproot for the country) in the Khok Klang Subdistrict area. Phanom Dong Rak District Surin Province*. Surin: Surin Rajabhat University.
- Sermon, W. (2004). *Opinions of College of Dramatic Arts students towards participating in dance and music performance activities of the College of Dramatic Arts*. Bangkok: Srinakharinwirot University.

